

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

หลวงตาเมื่อคืนเทศน์ เห็นไหม ถ้ารู้จริงมันออกมาจากความจริง ถ้ารู้จำนี่เป็นกรรมของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกคนก็ว่าตัวเองๆ เพราะเข้าข้างตัวเองหมด เพราะตัวเองทำ
อะไรถูกไปหมดเลย แต่ถ้าคนที่รู้จริงมันเห็นว่าการกระทำของเราเนี่ย มันทำอยู่ในอวิชชา ถ้าเป็น
โลกเป็นอย่างนั้นจริงๆ

เป็นโลกเห็นไหม คุณติ เวลาพึ่งพาอาศัยกัน โลกจะพึ่งพาอาศัยกัน การช่วยเหลือกัน สิ่งนี้มี
บุญคุณไหม? มีบุญคุณ แต่เวลาเราคิดเอง ระหว่างจิตกับขันธ์ เวลาจิตมันคิดออกมา จิตมันพลังงาน
ออกมา แล้วขันธ์คิด นี่มันเชื่อตัวเองไหม ถ้าไม่มีพลังงานนะ เวลาคนตายไป ถ้าคนตายไปมันต้อง
คิดแบบว่าตลอดไป เป็นไปไม่ได้

เวลาความคิดเรานี้แหละ เวลามันย่อยสลายไปแล้ว เห็นไหม นี่รูป เวทนา สัญญา สังขาร
วิญญาณ สัญญาเห็นไหม อวิชชาปัจจัย สขขารา สขขาราปัจจัย วิญญาณ มันคนละตัวกันไง ถ้า
เป็นอวิชชาปัจจัยการ มันเป็นตัวพลังงาน มันเป็นตัวปัจจัยการ มันเป็นตัวอันเดียว มันเป็นตัวพลังงาน
อันหนึ่ง

แต่ตัวขันธ์เห็นไหม ตัวขันธ์ตัวสัญญาความจำ การศึกษาเล่าเรียนทางโลกนี้ ว่าช่วยเหลือ
กันๆ มันเป็นตัวสัญญา การสัญญา พอมีสัญญา สัญญาคือข้อมูล สัญญาคือการเทียบเคียง สัญญาคือ
ให้ค่า ให้ค่าความคิดนี้ไง คำว่าสัญญาๆ นี่มันให้ค่าใหม่ คิดดีคิดชั่ว คิดสุขคิดทุกข์ นี่คือสัญญา
สังขารปรุงแต่ง เห็นไหม นี่การช่วยเหลือกัน ระหว่างขันธ์กับจิตมันช่วยเหลือกัน เหมือนกับโลก
เลย แต่ไม่ใช่ความจริง มันเป็นสมมุติใจ

ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาเนี่ย ถ้าเป็นความจริงคนตายไปแล้วต้องคิดอย่างนี้ตลอดไป
ไม่ใช่! พอไปเป็นเทวดานี้ เป็นเทวดาหรือว่าเป็นอินทร์ เป็นพรหมนี่ ความคิดมันต่างนะ เพราะ

อะไร? เพราะสิ่งแวดล้อมต่าง สถานะต่าง ทุกอย่างต่างหมด เวลาเป็นพรหมนี้เห็นใหม่ ชั้นเดียว ชั้นเดียวอยู่บนพรหมนี้ ผัสสาหาร ผัสสะคือการกระทบนี้เป็นอาหารของเขาแล้ว วิญญาณอาหาร เห็นใหม่ กวฬิงการาหาร อาหารของมนุษย์ นี่เรื่องของโลกๆ

เรื่องของโลกคือเรื่องของธรรมชาติ เรื่องของความเป็นไป เรื่องของพายุ เวลาพายุบุแคม มันมา เห็นใหม่ ธรรมชาติมันแปรปรวน มันเกิดพายุเกิดฝนตกนี้เป็นธรรมชาติทั้งนั้น สิ่งที่มีความคิดเราก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง

แต่ความคิดอย่างนี้เราไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราว่าสิ่งนี้เป็น สภาวะธรรมใจ สภาวะธรรมมันก็ไปจามา มันก็เป็นสมมุติใจ เป็นสมมุติ ธรรมขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าแท้จริง แต่เป็นสมมุติของเราเพราะเราไปจามา เราไปจามามันถึงช่วยตัวเองไม่ได้ มันเป็นแต่เราศึกษามา เห็นใหม่

เราศึกษาวิชาการ วิชาการใหม่ๆ มาเราไปศึกษาแล้ว โอ้โห...ฟังมากเลย สูดยอดเลยๆ เห็น ใหม่ นี่ก็เหมือนกัน เราไปเรียนธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราฟังมากเลย โอ๊ย... มันจะมีความสุขอย่างนั้น ความสงบจะเป็นความสุขอย่างนั้น นี่มันเป็นการช่วยเหลือกันระหว่าง ชั้นกับจิตมันทำงานต่อกัน ไม่ใช่ความจริงหรือ

ถ้าเป็นความจริง มันเกิดจากความเป็นไปจากภายใน เวลาตัวจิต ตัวรับรู้ในตัวอวิชา อวิชา ชาติจายา สงขารา ตัวอวิชานี้มันมีกิเลส มันมีความเห็นของมันเจือปนมา เวลามันไปผสมกับ สัญญา ข้อมูลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ ข้อมูลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้านี้เป็นของจริง แต่เวลาเราปลอมปนมาจากภายใน เราปลอมปนมาจากจิตของเรา จิตของเรา นี้ปลอมปน พอจิตของเราปลอมปนขึ้นมา ออกไปมันไปเอาความเห็นนั้นให้ค่า มันบิดเบือน

พอบิดเบือนไป คุณสิ เวลาธรรมะนี้จะเถียงกันปากเปียกปากแฉะเลย คนที่ศึกษาธรรม เห็น ใหม่ จะเถียงกันแต่ละมุ่มมอง สิ่งที่มีมุมมองต่างไป มีความสุขเหมือนกันนะ คนเรานี้ให้ทานก็มี ความสุข คนนั่งถือศีลปกติมีความสุข บางคนทำภาวนาแล้วมีความสุข เห็นใหม่ นี่ความสุขต่างๆ กันอย่างนี้ ความสุขต่างๆ กันเพราะว่าจิตนิสัยมันต่างๆ กัน แล้วก็มาเถียงกันเรื่องธรรมขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วไม่ได้แก้กิเลสเลย ถ้ามันแก้กิเลสมันจะย้อนกลับมาถึงตัวเราเอง เห็นใหม่ ต้องทำความเข้าใจขึ้นมาก่อน

คูลี ป้อมค่ายพังจากภายใน ป้อมค่ายนี่นะ เราตีแล้วตีอีก ตีไม่แตกหรอก แต่ถ้ามีไส้ศึกจากภายใน มีการวางกลยุทธ์จากภายใน ตีแตกจากภายในออกมา นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อตัวจิต ตัวสกปรก ตัวภายในนี่ อะไรไปตีมัน ป้อมค่ายมันมีอยู่แล้ว เห็นไหม เหมือนกันเลย พระพุทธเจ้าเทศน์เหมือนเราเลย เราสู้เหมือนพระพุทธเจ้าเลย ธรรมนี่เราเข้าใจหมดเลย เห็นไหม ป้อมค่ายมันกั้นไว้ตีไม่แตก ตีไม่เข้า ตีไม่ได้เลย

แต่ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา พอกความสงบของใจ จิตเราสงบ ก็ตัวมันนะตัวป้อมค่าย ตัวมันที่ปกป้องตัวมันเองไว้ เห็นไหม อวิชชาปกป้องตัวมันเองไว้ ตัวมันไม่ยอมรับ “จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส” จิตเดิมแท้ที่ส่องใส เวลามันส่องใสมันก็ว่ามันเป็นธรรม เป็นธรรมไง นี่มันบังไว้ มันไม่ยอมรับเลย เวลาทำความสงบของใจเข้าไป จิตสงบเข้ามาที่ว่างๆ เห็นไหม ป้อมค่ายมันปิดแล้ว ป้อมค่ายมันไม่ให้เข้าไปถึงตัวมันเลย มันจะปิดตัวมันเองไว้ ไม่ยอมเข้าถึงตัวมันเองเลย นี่แตกจากภายใน เห็นไหม

ถ้าเกิดปัญญาขึ้นมา ต้องทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบขึ้นมา มันเป็นโลกุตตรปัญญา โลกุตตรปัญญาเกิดจากภายใน เกิดจากหัวใจ โลกุตตรปัญญา ภาวนามยปัญญานี้ โลกนี้ไม่มี โลกนี้มันเป็นจินตนาการ จินตมยปัญญาทั้งหมดเลย แม้แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นปรมาตถธรรมนี้แหละ เป็นปรมาตถธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนกับความรู้สึกละ

ถ้าความรู้สึกเรา เวลาความรู้สึกเรา เรามีความรู้สึกอย่างไร เราจะเขียนอธิบายความรู้สึกได้ขนาดไหน เราไปเจอสิ่งที่ถูกใจมาก เราจะพรรณนาได้ไหมว่าสิ่งความรู้สึกอย่างนี้เป็นอย่างไร พรรณนาไม่ได้เลย เพราะอะไร? เพราะมันเป็นสมมุติออกมา เราต้องพยายามให้คำมันออกมา แต่ความรู้สึกความสุขอันนั้นลึกซึ้งกว่านะ แล้วความรู้สึกเกิดจากอะไร? ความรู้สึกเกิดจากความพอใจ เกิดจากได้สิ่งนี้ตอบสนองแล้วมันพอใจ เห็นไหม สิ่งที่ได้ตอบสนองมา มันได้รับสิ่งที่มันพอใจ มันจะมีความสุขของมัน นี่เป็นอามิส!

สิ่งที่เป็นอามิสมันเป็นรูปกระทบ มันเป็นความเป็นไปของมัน ไม่เป็นสัจจะความจริง ถ้าสัจจะความจริงมันเป็นความสุขของเขาละ มันเป็นวิธีการกับเป้าหมาย วิธีการนะ การกระทบก็วิธีการเห็นไหม เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมของครูบาอาจารย์จะบอกถึงวิธีการ วิธีการมันเป็นไป มันสัมผัสได้ มันจูงกันได้ แต่เป้าหมาย เป้าหมายถึงความสุขอันนั้น

เพราะอะไร? เพราะมันเป็นอกุปปิยธรรม อกุปปิยธรรมที่ไม่สามารถ... เป็นอกาลิโก อกาลนะ ไม่มีกาล ไม่มีเวลา ใครสัมผัสได้ตลอดไป

เพียงแต่ความหยาบละเอียดของจิตมันจะย้อนกลับ อันนี้ไม่ได้ไง ถ้าย้อนกลับอันนี้นะ เวลาครูบาอาจารย์เราถึงธรรม เห็นไหม “จะไปสอนใครได้หนอ พุคออกไปเขาจะเชื่อไหม” เพราะอะไร? เพราะสิ่งนี้เป็นนามธรรมที่ลึกซึ้ง ลึกซึ้งที่เราเข้าไปสัมผัสเอง

เหมือนกับเราเข้าไปในอุโมงค์ เราเข้าไปสำรวจธรณีวิทยา เห็นไหม เราเข้าไปในอุโมงค์ สิ่งในพื้นที่เขาไม่มี พื้นที่เขามี แต่เขาไม่สามารถสำรวจได้ เขาไม่ได้เจาะลึกลงไปในพื้นที่นั้นได้ในความลึกของชั้นดินนั้นได้ เขาจะไม่เข้าใจถึงสภาวะแบบนั้น แล้วพุดไปนะไม่เข้าใจ พุดไปก็ไม่เข้าใจ เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอามา เห็นไหม พุดไปไม่เข้าใจ เราพูดกันได้แต่บนพื้นดินนี้ สิ่งที่เราจับต้องได้ สิ่งเรามองเห็น เพราะอะไร? เพราะเราเห็นกันได้ด้วยสามัญสำนึก เราเห็นกันด้วยความเป็นไปของธรรมชาติ เห็นไหม แต่ถ้าเราลงลึกลงไปอย่างสภาวะแบบนั้นมันเป็นอย่างไร

จิตก็เหมือนกัน ถ้าจิตนี้ภาวนามยปัญญามันเป็นสภาวะแบบใด มันย้อนกลับมาอย่างไร ธรรมจักรมันหมุนอย่างไร ถึงบอกว่ามรรคหยาบ มรรคละเอียดไง นี่มรรคหยาบข้ามรรคละเอียด ความคิดหยาบๆ ความคิดของเราเนี่ย ความคิดวิทยาศาสตร์เนี่ย นี่หยาบๆ หยาบมากๆ เลย ความคิดทางวิทยาศาสตร์เนี่ย เพราะวิทยาศาสตร์มันต้องมีการทดสอบตลอดไป

คูสิ มันจะมีการเปลี่ยนแปลงทฤษฎี ทฤษฎีเก่าจะลบล้างกันไปตลอด สภาวะแบบนั้นตลอดไป มันละเอียดเข้าไปเรื่อยๆ เพราะสิ่งที่พิสูจน์ไม่ได้ยังอีกมหาศาลเลย แต่พิสูจน์มหาศาลขนาดไหนก็แล้วแต่ มันก็เป็นวิทยาศาสตร์ สิ่งที่ว่ามันต้องพิสูจน์กันตรวจสอบกันให้เห็นสสาร ให้เห็นผลตรวจสอบเป็นสภาวะแบบนั้น

แต่ธรรมะมันละเอียดกว่าเพราะอะไร เพราะละเอียดกว่า ธรรมะนี้มันถึงที่สุดแล้วมันเป็นปรมาตถธรรม มัน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ไง คูสิ ทางโลกนี้ไม่มีสิ่งใดบริสุทธิ์ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ไม่มี ไม่มี เพราะอะไร? เพราะมันเป็นไปไม่ได้ มันอยู่ที่แรงดึงดูด เห็นไหม อยู่ที่แรงโน้มถ่วง อยู่ต่างๆ มันเป็นไปไม่ได้เลย เพราะมันเป็นวัตถุ มันเป็นโลก

แต่ถ้าเป็นความรู้สึกเราละ แรงโน้มถ่วง เห็นไหม เดี่ยวชอบ เดี่ยวไม่ชอบ เดี่ยวเป็นไป เดี่ยวว่าง ว่างนี่ แรงโน้มถ่วงอันนี้เกิดจากอะไร? เกิดจากความรู้สึกของใจใจ เกิดจากพลังงาน อันบิดเบือนนั่นไง เกิดจากพลังงานอวิชชาที่มันทำให้บิดเบือนในสัจจะความจริงอันนั้นไง แล้วเราก็ทำกันอย่างไร สภาวะอย่างไรให้ถึงสัจจะความจริง ถ้าทำความสมาธิได้ มันก็คงที่เดี่ยวเดี่ยว

เหมือนกับโลกนี้ เราพิสูจน์อะไรขึ้นมาได้ เราสร้างตึกกรมบ้านช่องขึ้นมา เห็นไหม เดี่ยวเดี่ยวแล้วมันก็ต้องแปรไป ไม่มีอะไรคงที่หรอก จะเป็นศิลปวัฒนธรรมจะก็พันปีก็ล้านปีก็แล้วแต่ อยู่ไม่ได้! อยู่ไม่ได้หรอก! มันต้องแปรสภาพไป โลกนี้ต้องแปรสภาพไป อยู่อย่างนี้ไม่ได้ เป็นไปไม่ได้เลย

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เราอนิจจัง เห็นไหม สมาธิเป็นอนิจจัง อยู่ในใจเราเป็นอนิจจัง มันจะคงที่ก็คงที่พักเดียว แต่คงที่พักเดียวอย่างนี้ นี่ศีล สมาธิ ปัญญา สมาธิอย่างนี้เกิดขึ้นมา แล้วพยายามย้อนกลับเข้ามาจากภายใน ถ้าปัญญาอันนี้เกิด ธรรมจักรก็เกิด ถ้าธรรมจักรเกิด เห็นไหม ธรรมจักร เพราะอะไร? ทำไมถึงเป็นธรรมจักร เพราะมันเป็นความเพียรชอบ มันเป็นงานชอบ

ถ้างานมันไม่ชอบมันงานส่งออก งานมันหมุนออกไป มันเป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่มันไม่ชอบ ไม่ชอบกับใคร? ไม่ชอบกับใจของเราไง ไม่ชอบจากการกระทำของเราไง เพราะมันไม่เข้ามาชำระกิเลสของเรา มันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างหาก เราไปยึดมาเราไปเหน็บมาเราไปเอาสิ่งนั้นมาเป็นสมบัติของเรา เห็นไหม

แต่ถ้ามันเป็นชอบ ชอบ ความเพียรชอบ ชอบตรงไหน ชอบตรงมันย้อนกลับมาถึงใจของเรา นี่งานชอบ ชอบเพราะอะไร? เพราะได้ประโยชน์ไง ชอบเพราะแก้ความทุกข์ของเราไง มันเป็นเพียรชอบ งานชอบ มันเป็นธรรมจักร ถ้าจักรอันนี้ชอบขึ้นมา ชอบขนาดไหน โสดาบัน สกิทา อนุภา อรหัตตมรรค นี่ต่างกันหมดเลย ความละเอียดรอบคอบต่างกัน เห็นไหม นี่มรรคหยาม มรรคละเอียด นี่ที่ว่าปัญญามันฉลาด มันฉลาดขนาดนั้นนะ

ถ้ามันย้อนกลับไป มันเห็นความเป็นไปของจิต จิตมันมีเป็นไปขนาดไหน ย้อนกลับมาขนาดไหน ทำลายขนาดไหน แต่ทำลายจิตดวงนี้ ทำลายกิเลสในจิตดวงนี้ นี่เป็นสมบัติของเรา ถ้าผลอันเป็นสมบัติของเรา อันนี้เกิดขึ้นมาเป็นสมบัติของเรา เห็นไหม สิ่งนี้มันจะแก้กิเลสได้ไง ถ้าแก้กิเลสได้ ถึงว่าฉลาดในใจ

เวลาเป็นไป ว่าพูดออกมาได้อย่างไร ความพูดออกมามันประสบการณ์ของใจ ใจมันมีประสบการณ์อย่างนั้น มันจะหลงไหลไปอย่างนั้น มันจะมีความเป็นไปของจิตอย่างนั้น สภาวะแบบนั้นออกไป อย่างนี้มันถึงไม่มีขณิมาปฏิปทา มันไม่เป็นกลางใจ มันย้อนกลับเข้ามาทำลายกิเลสตัวนี้ไม่ได้ใจ ถ้าทำลายกิเลสตัวนี้ไม่ได้ มันก็เป็นเรื่องของโลกๆ เห็นไหม เรื่องของโลก ปัญญาของโลก ทางวิทยาศาสตร์พิสูจน์กันเป็นของโลก มันก็เกาะเกี่ยวกันไปอย่างนั้น มันพิสูจน์ได้เป็นตำรับตำราเห็นไหม

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ สิ่งที่พิสูจน์ได้เหมือนนักวิทยาศาสตร์ที่ค้นคว้าสิ่งต่างๆ ได้เลย สิ่งต่างๆ ใครค้นคว้าขึ้นมาได้ ก็เป็นจิตดวงนั้นค้นคว้าขึ้นมาได้ ถ้าค้นคว้าขึ้นมาได้ก็เป็นประโยชน์กับจิตดวงนั้น นี่ธรรมะส่วนบุคคล ธรรมะอันนี้อากาโลก จิตมีความรู้สึกทั้งหมดนะ เรานี้มีความรู้สึกทั้งหมดเลย แล้วโคณกิเลสครอบงำไว้

ถ้าเราแก้ไขได้ เราปลดเปลื้องได้ มันจะเป็นความสุขของเรา นี่ธรรมในศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ขณะตน ต้องขณะเรา ถ้าเราขณะเราได้ เราจะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าขณะคนอื่นหมั่นแสนได้แต่สร้างเวรสร้างกรรม ถ้าขณะตัวเอง สิ้นสุดกระบวนการของความคิดนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเยาะเย้ยมาร เห็นไหม “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา” นี่สิ้นสุดกระบวนการความคิด คือดำริความคิดนี้ ต่างๆ สิ้นสุดมาเลย มารเกิดตรงนั้น แล้วทำลายถึงที่ตรงนั้น สะอาดบริสุทธิ์ แล้วจะคิดถึงมันด้วยสติสัมปชัญญะพร้อม ถ้าเป็นอริยสัจ

แต่ถ้าเป็นเรื่องโลกๆ เรื่องสัญญา เรื่องข้อมูล กลับลืมได้ ความลืมนี่มันเป็นข้อมูล แต่ถ้าเป็นความจริง เห็นไหม ความรู้สึกลืมไม่ได้ แล้วจิตออกมาจากความรู้สึกอันนั้น สติจะพร้อมตลอดไป มันจะพร้อมกับความรู้สึก ดำริความคิดออกมาต่างๆ มันจะเป็นความสะอาดบริสุทธิ์ของจิตดวงนั้น เห็นไหม เกิดขึ้นมาอย่างนี้ ธรรมเกิดมาอย่างนี้ ถ้าใครรู้จริงอย่างนี้ เห็นจริงอย่างนี้ มันถึงจะพูดได้ตามความเป็นจริง เอวัง